

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/106/2020
Identifikačné číslo spisu: 5115234722
Dátum vydania rozhodnutia: 30.09.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:5115234722.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: HATRIX, s.r.o., so sídlom Letná 68, 052 01 Spišská Nová Ves, IČO: 36 483 770, zastúpeného LEGAL POINT s.r.o., so sídlom advokátskej kancelárie Nemocničná 979, 017 01 Považská Bystrica, IČO: 47 253 495 proti žalovanému: Spiš Invest, s.r.o., so sídlom Dolný Vál 70, 010 01 Žilina, IČO: 36 415 201, o zaplatenie 32.928,74 Eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 38Cb/508/2015, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 38Cb/508/2015-231 zo dňa 02. júna 2020, takto

rozhodol:

I. Dovolacie konanie z a s t a v u j e .

II. Žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) uznesením vyššieho súdneho úradníka zo dňa 19. decembra 2017, č. k. 38Cb/508/2015-129, rozhodol o výške náhrady trov konania pred súdom prvej inštancie tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 5.490,90 Eur. Náhrada trov bola žalobcovi priznaná titulom súdneho poplatku za žalobu a titulom trov právneho zastúpenia za 7 úkonov právnej služby.

2. Proti predmetnému uzneseniu podal žalovaný v zákonom stanovenej lehote sťažnosť pre jeho vecnú nesprávnosť tvrdiac, že okresný súd do priznaných trov zahrnul aj úkony, ktoré nie sú účelne vynaloženými trovami (čiastočné späťvzatie zo dňa 16. februára 2016, doplnenie návrhu zo dňa 18. februára 2016 a vyjadrenie a zmena žaloby zo dňa 26. septembra 2016), keďže obsahujú aj čiastočné späťvzatie a zmenu petitu, spôsobené chybami vo výpočte nárokov ako i nesprávnym uplatňovaním nároku na zaplatenie už uhradených faktúr. Žalovaný sťažnosťou navrhol napadnuté uznesenie zmeniť tak, že súd príslušným spôsobom zníži výšku priznaných trov.

2.1. Nakoľko sťažnosťou napadnuté uznesenie bolo uznesením súdu prvej inštancie vydaným vyšším súdnym úradníkom, o sťažnosti žalovaného rozhodoval súd prvej inštancie postupom podľa ust. § 239 a nasledujúce Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“), a to uznesením bez nariadenia pojednávania, v ktorom dospel k názoru, že sťažnosť žalovaného nie je dôvodná, v nadväznosti na čo rozhodol o jej zamietnutí postupom podľa ust. § 250 ods. 1 C. s. p..

2.2. V odôvodnení uznesenia okresný súd uviedol, že vykonanie úkonu „čiastočné späťvzatie zo dňa 16. februára 2016" bolo realizované účelne a dôvodne v nadväznosti na správanie sa žalovaného, ktorý časť žalovanej sumy vo výške 10.113,98 Eur uhradil s omeškaním po tom, ako žalobca žalobu odoslal prostredníctvom poštovej prepravy súdu. Rovnako aj vo vzťahu k namietanej náhrade trov spojených s vykonaním úkonu „doplnenie návrhu zo dňa 18. februára 2016" zhodnotil okresný súd účelnosť namietaného úkonu právnej služby, nakoľko predmetným podaním žalobca rozšíril uplatnený nárok o ďalšie nezaplatené faktúry za poskytnuté služby, ergo vykonanie uvedeného úkonu bolo podmienené správaním sa žalovaného, ktorý sa omeškal so zaplatením ďalších splatných pohľadávok žalobcu.

2.3. Za účelne a dôvodne vykonaný úkon právnej služby považoval súd prvej inštancie aj namietané „vyjadrenie a zmenu žaloby zo dňa 26. septembra 2016“, nakoľko uvedeným podaním sa žalobca vyjadril k procesnej obrane žalovaného vznesenej v podaní zo dňa 18. augusta 2016, zobral žalobu späť v časti o zaplatenie 2.571,26 Eur a učinil zmenu žaloby rozšírením uplatneného nároku o ďalšie nezaplatené splatné faktúry. Vykonanie aj tohto úkonu bolo realizované účelne a dôvodne s poukazom na správanie žalovaného, ktorý dňa 17. mája 2016, t. j. po podaní žaloby, uhradil časť žalovanej pohľadávky vo výške 2.571,26 Eur tak, ako vyplýva z dokladu o úhrade predloženého žalovaným, a ktoré je súčasťou spisového materiálu na č. l. 47 spisu.

2.4. Súčasťou sporného úkonu žalobcu bola aj zmena žaloby spočívajúca v rozšírení uplatneného nároku o ďalšie faktúry za poskytnuté služby, ktoré sa stali splatnými v priebehu konania a s úhradou ktorých sa žalovaný dostal do omeškania. Žalobca v podaní zo dňa 26. septembra 2016 zároveň využil svoje procesné právo vyplývajúce predovšetkým z Čl. 9 C. s. p., zaujať stanovisko a argumentačne reagovať na procesnú obranu žalovaného vznesenú vo vyjadrení k žalobe zo dňa 18. augusta 2016. Na vyjadrenie sa k uvedenému podaniu žalovaného bol navyiac žalobca vyzvaný okresným súdom uznesením zo dňa 07. septembra 2016, č. k. 38Cb/508/2015-50, a to s uplatnením sudcovskej a zákonnej koncentrácie konania, vykonanie uvedeného úkonu žalobcu preto naplnilo požiadavku účelnosti a odôvodnenosti trov konania v zmysle § 251 C. s. p., ktoré vyplývajú z vecnej i časovej súvislosti s prebiehajúcim konaním.

3. Vzhľadom na vyššie uvedené závery okresný súd sťažnosť žalovaného zo dňa 18. januára 2018 postupom podľa ust. § 250 ods. 1 C. s. p. zamietol. V nadväznosti na rozhodnutie súdu o sťažnosti žalovaného a skutočnosť, že Civilný sporový poriadok neobsahuje osobitnú právnu úpravu rozhodovania o trovách konania v štádiu po právoplatnom skončení konania čo do merita veci, súd na vzniknutú procesnú situáciu pri použití Čl. 4 ods. 1 C. s. p. primerane aplikoval ust. § 255 ods. 1 C. s. p.. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že žalobca k sťažnosti žalovaného zaujal stanovisko v rámci podania zo dňa 06. marca 2018 (č. l. 153 súdneho spisu) a za uvedené podanie už žalobcovi bola priznaná plná náhrada výdavkov uznesením zo dňa 06. apríla 2020, č. k. 38Cb/508/2015-226, súd preto žalobcovi nepriznal duplicitne náhradu trov konania o sťažnosti žalovaného.

4. Proti uzneseniu okresného súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, v ktorom navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) uznesenie okresného súdu sp. zn. 38Cb/508/2015-231 zrušil. Prípustnosť dovolania odôvodnil s poukazom na ust. § 420 písm. e/ a f/ C. s. p..

4.1. Dovolateľ namietal, že určenie výšky trov vyšším súdnym úradníkom je osobitným, zákonom predpísaným postupom po právoplatnosti rozhodnutia vo veci a Civilný sporový poriadok zveril prieskum tohto rozhodnutia (na základe sťažnosti) súdu prvej inštancie, avšak túto normu, podľa tvrdenia dovolateľa, nemožno ústavne konformným spôsobom vykladať tak, aby vylúčila preskúmanie väd uvedených v ust. § 420 písm. e/ a f/ C. s. p., pričom právo na účinný opravný prostriedok

nemožno vyčerpať jednoinštančným postupom, kedy sťažnosť podľa ust. § 239 C. s. p. nie je riadnym opravným prostriedkom a odvolanie voči napadnutému rozhodnutiu nie je prípustné. Dovolateľ popri citáciách z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (sp. zn. III. ÚS 459/2017, II. ÚS 27/2007, I. ÚS 55/1998, I. ÚS 132/2003, II. ÚS 24/2014, IV. ÚS 345/2009, II. ÚS 893/2014, I. ÚS 239/2004, II. ÚS 417/2006, III. ÚS 285/2010) vo svojom dovolaní uviedol, že v predmetnom prípade napadnuté rozhodnutie o sťažnosti vydala sudkyňa, ktorá z piatich sporov, v ktorých ako strana sporu v období rokov 2015-2020 vystupuje dovolateľ, mala pridelené 4 spory, pričom je krajne nepravdepodobný výklad, že by jej tieto konania boli pridelené náhodným výberom, a to aj s ohľadom na skutočnosť, že ako podpredsedníčka súdu má znížený nápad, čo zakladá podozrenie dovolateľa z manipulácie prostriedkov na náhodné pridelenie vecí.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) najskôr skúmal, či sú dané procesné predpoklady, za splnenia ktorých môže konať o dovolaní žalovaného.

6. Podľa ust. § 161 ods. 1 C. s. p., ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“).

7. Procesné podmienky v civilnom sporovom konaní, i napriek tomu, že ich Civilný sporový poriadok ako základný procesný predpis výslovne nevypočítava, možno považovať za predpoklady (existujúce tak na strane súdu ako i na strane strán sporu), ktoré musia byť nevyhnutne splnené, aby sa dosiahol cieľ civilného sporového konania. Procesné podmienky obsahovo vyjadrujú predpoklady rozhodovania vo veci samej a súd ich skúma ex offio. Ak súd pri ich skúmaní dôjde k záveru, že v konaní ide o taký ich nedostatok, ktorý nemožno odstrániť, konanie zastaví § 161 ods. 2 C. s. p.). Medzi tieto procesné podmienky nepochybne patrí aj funkčná príslušnosť súdu na prejednanie vecí vyplývajúca zo zákona.

8. Z podania žalovaného, či už z hľadiska formálneho (najmä označenia opravného prostriedku) ako i obsahového (predovšetkým citácie relevantných zákonných ustanovení, ako aj argumentácie dôvodov a vymedzenia toho, čo strana sporu žiada), možno bez pochybností vyvodiť, že tento procesný úkon žalovaného v predmetnej veci, ktorým napadol uznesenie okresného súdu, je dovolaním v zmysle § 419 a nasl. C. s. p..

9. Podľa ust. § 34 C. s. p., o odvolaní rozhoduje krajský súd, ak tento zákon neustanovuje inak.

10. Podľa ust. § 35 C. s. p., o dovolaní rozhoduje najvyšší súd.

11. Podľa ust. § 419 C. s. p., proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

12. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že najvyšší súd je funkčne príslušný rozhodovať iba o dovolaniach, ktoré smerujú proti rozhodnutiam odvolacích súdov; tzn. prípady, v ktorých je rozhodnutie krajského súdu rozhodnutím odvolacieho súdu. Dovolaním nie je možné napadnúť rozhodnutie súdu prvej inštancie, z čoho vyplýva, že dovolanie možno podať až po predchádzajúcom podaní odvolania.

13. V predmetnej veci však rozhodnutie okresného súdu, ktorým bola zamietnutá sťažnosť žalovaného proti uzneseniu okresného súdu vydaného vyšším súdnym úradníkom o výške náhrady trov konania pred súdom prvej inštancie, nie je rozhodnutím odvolacieho súdu vydaného v rámci odvolacieho konania. Funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na prejednanie podaného dovolania žalovaného preto nie je daná.

14. Chýbajúca funkčná príslušnosť ktoréhokoľvek súdu na prejednanie určitej veci, ktorá inak patrí do právomoci súdu, predstavuje neodstrániteľný nedostatok podmienky konania.

15. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto konanie o dovolaní žalovaného proti uzneseniu okresného súdu podľa ust. § 419 C. s. p. v spojení s ust. § 161 ods. 2 C. s. p. zastavil bez toho, aby preskúmaval vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia.

16. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (ust. § 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O trovách dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa ust. § 256 ods. 1 C. s. p. v spojení s ust. § 453 ods. 1 C. s. p.

17. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.